

6. červenec – Den upálení Mistra Jana Husa

Jan Hus (1371 – 6. 7. 1415), český reformátor

Jan Hus se narodil asi roku 1371 v Husinci u Prachatic. Díky své píli se stal bakalářem a tři roky na to mistrem. Roku 1400 byl na přání matky vysvěcen na kněze a od roku 1402 kázal jako kazatel v Betlémské kapli v Praze. V té době byl celý svět rozvrácen. Církev se stala držitelem moci. Kněží bohatli prodáváním odpustků na úkor chudiny. Není divu, že kněží bylo více než kostelů. Tomuto zlořádkému systému nasadilo korunu zvolení třetího papeže (původně má být jen jeden).

A právě proti tomuto režimu kázal mistr Jan Hus v Betlémské kapli. Vycházel z učení anglického reformátora **Johna Wiklefa**, jímž se nechal inspirovat. Na jeho kázání přicházelo až 3000 posluchačů, mezi nimi i manželka českého krále Václava IV. – Žofie Bavorská. Na popud Jana Husa vydal Václav IV. Dekret kutnohorský, který změnil počet hlasů při závažných otázkách na Karlově univerzitě.

Církev v Husovi viděla nezvaného protivníka. Jan Hus byl arcibiskupem prohlášen za kacíře (kacířství znamená odchylku od katolického církevního učení) a roku 1411 na něj byla uvržena klatba (tzn. církevní trest za provinění proti církvi, který danou osobu vylučuje z pospolitosti věřících i z církve samotné).

Papež Praze pohrozil interdiktem (to je trest, který nad určitým místem zakazuje konání bohoslužeb a udělování svátostí) a Jan Hus odchází za svou matkou do Kozího Hrádku, kde káže pod širým nebem. Stejně koná i v Sezimově Ústí a Krakovci u Rakovníka.

Na venkově pak vznikají ty nejvýznamnější Husovy (česky psané) spisy teologické – v roce 1413 „*Knížky o svatokupectví*“, kde Hus napadá především obchod s odpustky, ve stejném roce vzniká i „*Postilla*“ (tj. „*Vyloženie sv. čtení nedělních*“), dnes nejrozšířenější Husovo dílo, a „*Výklad Viery, Desatera a Páteře*“.

Z hradu Krakovce pak Jan Hus v říjnu roku 1414 odjíždí i přes všechna varování na církevní koncil do Kostnice, aby tam hájil své názory. Císař Zikmund mu udělil ochranu, aby Hus ne jako obžalovaný, nýbrž jako svobodný učenec a teolog obhajoval své názory. Záhy však zjistil Zikmundovu zradu. Nejenom, že všechny sliby o svobodném projevu zapřel, ale sám navrhl, aby byl Jan Hus upálen. Jan Hus už z posledních sil obhajoval svůj holý život, ale 6. července roku 1415 byl s konečnou platností odsouzen a upálen; jeho popel pak byl nasypán do řeky Rýn.

Po Husově smrti pak vliv jeho učení v českých zemích vzrůstá, o několik let později pak propuká husitská revoluce, která na dlouhou dobu zcela změní poměry v celé Evropě.

Je třeba ještě poznamenat, že Jan Hus se významně zasloužil i o vývoj českého jazyka jako takového – vědom si toho, že český (mateřský) jazyk, je potřeba přiblížit více potřebám lidu, zjednodušuje jeho pravopis a zavádí do něj interpunkční znaménka. Často je Husovi připisováno autorství spisu „*De orthographia Bohemica*“ („*O pravopise českém*“).